

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	4To/8/2022
Identifikačné číslo spisu:	9521100407
Dátum vydania rozhodnutia:	06.09.2022
Meno a priezvisko:	JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2022:9521100407.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Martiny Zeleňakovej a JUDr. Dušana Krč-Šeberu v trestnej veci obžalovanej N. L. a spol. pre obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1 k § 144 ods. 1, ods. 2 písm. b), d) a f) Trestného zákona a iné, na verejnom zasadnutí 06. septembra 2022 v Bratislave, o odvolaní prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a obžalovanej N. L. proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu Pezinok, pracovisko Banská Bystrica z 19. mája 2022, sp. zn. 13T/16/2021, takto

rozhodol:

I. Podľa § 319 Trestného poriadku odvolania obžalovanej N. L. a prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky vo vzťahu k obžalovanej N. L. z a m i e t a .

II. Podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. d), ods. 3 Trestného poriadku napadnutý rozsudok z r u š u j e vo vzťahu k obžalovanej G. U..

Podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vec v r a c i a súdu prvého stupňa, aby ju vo vzťahu k obžalovanej G. U. v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

Odôvodnenie

Špecializovaný trestný súd Pezinok, pracovisko Banská Bystrica (ďalej tiež „Špecializovaný trestný súd“ alebo „súd prvého stupňa“) rozsudkom z 19. mája 2022, sp. zn. 13T/16/2021 uznal obžalovanú N. L. (ďalej tiež „obžalovaná v 1. rade“) za vinnú zo spáchania obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1 Trestného zákona k § 144 ods. 1, ods. 2 písm. b), d) a f) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c) a e) Trestného zákona, ktorého sa dopustila na tom skutkovom základe, že:

- v snahe získať majetkový prospech, spočívajúci v nadobudnutí vlastníckeho práva k rodinnému domu v obci R., na ulici O. č.XX, v presne nezistený deň v druhej polovici roka 2020, v rodinnom dome v B. Z., na ulici X. cesta XXXX/XX a dňa 02.02.2021, v čase okolo 14:20 hodine, na čerpacej stanici G., J. S., B. Z., oslovila Y. X. s požiadavkou, či by zavraždil jej matku Q. G., narodenú v roku XXXX a jej

manžela Y. G., narodeného v roku XXXX, alebo či nepozná niekoho, kto by vedel fyzicky zlikvidovať tieto osoby, pričom spôsob fyzickej likvidácie, miesto a čas bližšie nepopísala, a za vykonanie fyzickej likvidácie týchto osôb ponúkla finančnú odmenu vo výške 10.000,- eur s tým, že vopred zaplatí finančnú hotovosť vo výške 5.000,- eur a po vykonaní likvidácie týchto dvoch osôb zaplatí ďalších 5.000,- eur, čo Y. X., aj za prítomnosti svojej matky P. X. odmietol vykonať. Dňa 19. júna 2021 oslovila osobu J. L. s požiadavkou vykonania vraždy jej matky poškodenej Q. G. a jej manžela poškodeného Y. G. počas jazdy motorovým vozidlom Mercedes Benz ML, evidenčného čísla: B. z B. Z. do obce R. k rodinnému domu na ulici O. č. XX. Počas jazdy podrobne popísala problémy, ktoré má so svojou matkou a spôsob, akým si predstavuje vykonanie jej vraždy a vraždy jej manžela, denný režim poškodených, následné odpratanie a zničenie ich mŕtvych tiel, tiež mu uviedla a poučila ho, aby mal pri vražde týchto osôb rukavice, rúško, čiapku a slnečné okuliare, a že čas vykonania vraždy jej má dať vopred vedieť, aby si mohla zabezpečiť alibi, pričom ho priviezla predmetným motorovým vozidlom k rodinnému domu v R., na ulici O. č. XX, kde mu ukázala samotný rodinný dom a plot, a aj miesto, kadiaľ sa môže bezproblémovo dostať na pozemok rodinného domu na ulici O. č. XX, v ktorom dome a na jeho pozemku chcela, aby J. L. podľa jej inštrukcií zavraždil jej matku poškodenú Q. G. a jej manžela Y. G..

Za tento trestný čin súd prvého stupňa obžalovanej N. L. uložil podľa § 144 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 39 ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. b), § 38 ods. 2, § 36 písm. j) Trestného zákona, trest odňatia slobody vo výmere 11 (jedenásť) rokov, na výkon ktorého ju zaradil podľa § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia. Súčasne súd prvého stupňa podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Trestného zákona obžalovanej v 1. rade uložil ochranný dohľad na dobu 2 rokov a podľa § 77 ods. 1 Trestného zákona jej uložil povinnosť po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody dostaviť sa do 2 pracovných dní k probačnému a mediačnému úradníkovi okresného súdu, v ktorého obvode má bydlisko a v rámci uloženého ochranného dohľadu je povinná oznamovať potrebné údaje o spôsobe a zdrojoch svojej obživy a tiež tie aj preukazovať, osobne sa hlásiť v určených lehotách a vopred oznamovať vzdialenie sa z miesta bydliska, okrem prípadov, keď pôjde o pravidelne opakujúce sa vzdialenia a probačný a mediačný úradník bol vopred informovaný. Zároveň podľa § 77 ods. 2 Trestného zákona s použitím § 51 ods. 3, ods. 4 Trestného zákona súd prvého stupňa jej uložil aj ďalšie obmedzenia a povinnosti spočívajúce v zákaze stretávania sa s obžalovanou G. U., v zákaze vstupu do rodinného domu v obci R., ul. O. č. XX a k pozemkom a nehnuteľnostiam k tomuto domu prislúchajúcim, v zákaze akéhokoľvek kontaktu s poškodenými Q. G. a Y. G., v povinnosti nepriblížiť sa k poškodeným Q. G. a Y. G. na vzdialenosť menšiu ako 5 metrov a nezdržiavať sa v blízkosti obydliá poškodených.

Obžalovanú G. U. (ďalej tiež „obžalovaná v 2. rade“) vyššie uvedeným rozsudkom súd prvého stupňa podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku oslobodil spod obžaloby prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. VII/3 Gv 19/21/1000-70 z 13. decembra 2021 pre obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 13 ods. 1 Trestného zákona k § 144 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. e) Trestného zákona na tom skutkovom základe, že

- obv. N. L. v snahe získať majetkový prospech v podobe rodinného domu v obci R., na ulici O. č. XX, ako aj v snahe získať vplyv na vykonávanie dispozičných úkonov spojených s nakladaním s ním a s jeho užívaním, ktorého doživotnými užívateľmi sú na základe zriadeného vecného bremena jej matka poškodená Q. G., narodená v roku XXXX, predtým B., rodená G., prostredníctvom nej, jej manžel poškodený Y. G. narodený v roku XXXX, ako aj jej brat L. B., v presne nezistený deň v druhej polovici roka 2020, v rodinnom dome v B. Z., na ulici X. S. XXXX/XX a dňa 02. februára 2021, v čase okolo 14:20 hodine, na čerpacej stanici G., J. S., B. Z., oslovila Y. X. s požiadavkou, či by zavraždil jej matku Q. G., narodenú v roku XXXX a jej manžela Y. G., narodeného v roku XXXX alebo či nepozná niekoho, kto by vedel fyzicky zlikvidovať tieto osoby, pričom spôsob fyzickej likvidácie, miesto a čas bližšie nepopísala, a za vykonanie fyzickej likvidácie týchto osôb ponúkla finančnú odmenu vo výške 10.000,- eur s tým, že vopred zaplatí finančnú hotovosť vo výške 5.000,- eur a po vykonaní likvidácie týchto dvoch osôb zaplatí ďalších 5.000,- eur, čo Y. X., aj za prítomnosti svojej matky P. X. odmietol

vykonať, pričom následne

priebežne tento úmysel komunikovala s obvinenou G. U., ktorá ju v jej úmysle zavraždiť minimálne svoju matku slovne a psychicky podporovala a v rozhodnutí ju utvrdzovala, následne po hlavnom pojednávaní v právnej veci o vypratanie nehnuteľnosti vedenej na Okresnom súde Nové Zámky pod sp. zn. 15C/34/2019, ktoré sa konalo dňa 14. júna 2021, kedy sa dozvedela, že poškodený Y. G. je hospitalizovaný v nemocnici, a že v danom spore bude pravdepodobne rozhodnutie súdu v jej neprospech a v neprospech jej záujmov, dňa 14. júna 2021, v čase o 13:56 hodine napísala obvinenej G. U. SMS správu s textom „Takže sú manželia. O mesiac to sudkyňa uzavrie. Y. je v nemocnici. Bola som zisťovať či je tam. Teraz je kurva sama. Príležitosť bi som mala. Ale teraz! Cim skôr." Dňa 14. júna 2021 v telefonických rozhovoroch v poobedňajších hodinách potom obvinená N. L. a obvinená G. U. spoločne hľadali spôsob, akým má N. L. vniknúť na pozemok rodinného domu, v ktorom žila a bývala jej matka poškodená Q. G. a jej manžel Y. G., a tiež vhodnú dennú dobu, pričom G. U. nabádala N. L. v SMS správach, aby: „tam nabehla a vyčkala ju vo dvore, psovi zobrala a hodila žrádlo, aby čušal a keď vyjde von, zoťat' ju, pojebat' ju po hlave a hotovo", po čom sa dňa 15. júna 2021 v skorých ranných hodinách obvinená N. L. na motorovom vozidle továrenskej značky BMW 1, evidenčného čísla: B., priviezla do obce R., kde odparkovala motorové vozidlo tak, aby sa vyhla kamerám na začiatku obce a pešo prešla k rodinnému domu na ulici O. č. XX, kde za pomoci baterky hľadala miesto a spôsob prekonania oplotenia rodinného domu a následne pomocou klieští prestrihla drôt, ktorým bol upevnený drôtený plot ohraničujúci susedný, neužívaný pozemok, plot prevalila na zem a vnikla na susedný pozemok, na ktorom neúspešne hľadala ďalší možný prechod na pozemok patriaci k rodinnému domu na ulici O. č. XX, v ktorom žila a bývala jej matka poškodená Q. G. a jej manžel Y. G., pričom si spolu s baterkou a kliešťami priniesla aj drevenú palicu, ktorou chcela v prípade vniknutia na pozemok rodinného domu zavraždiť svoju matku Q. G., pričom následne zaslala obv. G. U., v čase o 04:04 hodine SMS správu v znení „3,58 som bola spet. Neekzistuje sa tam dostať 3m plot z tvrdého plechu. Musím ist poobede za susedou. Cez nich vojdem. Y. je už doma.", v čase o 04:10 hodine SMS správu v znení „Teraz svita. U nich zaluzie stiahnute. Brala som baterku, kombinacky. Aj latu. Riadne tvrdu.", na čo jej obvinená G. U. v čase o 04:12 hodine zaslala SMS správu v znení „Keď je doma tak už inokedy." a v čase o 08:36 hodine SMS správu v znení „Mamicka není dorazena." a v následných telefonických rozhovoroch obvinená G. U. ďalej opakovane nabádala obvinenú N. L., aby išla na pozemok a priamo k rodinnému domu jej matky poškodenej Q. G., a vykonala jej vraždu, okrem iného, aj slovami: „Však ja ti držím palce, ja som ti aj hovorila, chod', chod', veď to máme preskúmané, spadla a hotovo", a po neúspešnom pokuse vniknúť takýmto spôsobom na pozemok a uskutočniť svoj úmysel, oslovila dňa 19. júna 2021 osobu J. L. s požiadavkou vykonania vraždy jej matky a jej manžela, pričom mu v priebehu osobného stretnutia, a počas jazdy z B. Z. do obce R. k rodinnému domu na ulici O. č. XX, v motorovom vozidle továrenskej značky Mercedes Benz ML, evidenčného čísla: B., striebornej farby, ktoré viedla v čase od 10:43 hodiny do 11:53 hodiny dňa 19. júna 2021 podrobne popísala problémy, ktoré má so svojou matkou, spôsob, akým si predstavuje vykonanie jej vraždy a vraždy jej manžela, denný režim poškodených, následné odpratanie a zničenie ich mŕtvych tiel, tiež mu uviedla a poučila ho, aby mal pri vražde týchto osôb rukavice, rúško, čiapku a slnečné okuliare, a že čas vykonania vraždy jej má dať vopred vedieť, aby si mohla zabezpečiť alibi, pričom ho priviezla predmetným motorovým vozidlom k rodinnému domu v R., na ulici O. č. XX, kde mu ukázala samotný rodinný dom a plot, a aj miesto, kadiaľ sa môže bezproblémovo dostať na pozemok rodinného domu na ulici O. č. XX, v ktorom dome a na jeho pozemku chcela, aby J. L. podľa jej inštrukcií zavraždil jej matku poškodenú Q. G. a jej manžel Y. G.,

pretože skutok nie je trestným činom.

Súd prvého stupňa poškodených Q. G. a Y. G. (ďalej tiež „poškodení“) podľa § 288 ods. 3 Trestného poriadku odkázal s ich nárokom na náhradu škody na civilný proces.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podal ihneď po jeho vyhlásení prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej tiež „prokurátor ÚŠP“) odvolanie proti výroku o treste vo vzťahu k obžalovanej N. L., proti výroku o oslobodení spod obžaloby vo vzťahu k

obžalovanej G. U. a obžalovaná N. L. podala odvolanie proti všetkým výrokom rozsudku. Obžalovaná G. U. sa vzdala práva podať odvolanie.

V písomných dôvodoch svojho odvolania vo vzťahu k výroku o treste obžalovanej N. L., prokurátor namietal použitie inštitútu mimoriadneho zníženia trestu obžalovanej v 1. rade podľa § 39 ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. b) Trestného zákona a je toho názoru, že vzhľadom na okolnosti prípadu, osobu obžalovanej v 1. rade je uloženie trestu odňatia slobody vo výmere 11 rokov neprimerane mierny trest. Ako okolnosti prípadu, na ktoré je žiaduce pri ukladaní trestu prihliadnuť, prokurátor uviedol, že vykonané dokazovanie preukázalo, že obžalovaná v 1. rade sa opakovane usilovala zorganizovať a objednať úkladnú vraždu poškodených. Keď najskôr oslovila svedka Y. X. a následne svedka- agenta J. L., pričom medzitým zisťovala denný režim poškodených a v noci zo 14. júna 2021 na 15. júna 2021 bola na „obhliadke“ okolia rodinného domu poškodených. Prokurátor má za to, že vykonané dokazovanie taktiež preukázalo dôležitú okolnosť a motív konania obžalovanej v 1. rade, ktorým bola snaha získať do užívania rodinný dom v obci R., na ktorom viazlo vecné bremeno doživotného užívania poškodených. Snaha obžalovanej o vypratanie poškodených bola pritom súdnou cestou neúspešná. S poukazom na priebeh skutkového deja, zaistenú SMS komunikáciu a prepisy telefonických hovorov, prokurátor zastáva názor, že v konaní bola hodnoverne preukázaná bezcitnosť a opovrhovanie ľudským životom zo strany obžalovanej v 1. rade, ktorá za účelom uspokojenia svojich materiálnych potrieb organizovala a plánovala usmrtenie svojej matky a jej manžela. Vo vzťahu k osobnostnej štruktúre obžalovanej v 1. rade prokurátor poukázal na závery psychologického a psychiatrického skúmania, podľa ktorého je osobnosť obžalovanej v 1. rade emocionálne nestabilná, s narcistickými rysmi, egocentrická, zameraná na uspokojovanie vlastných potrieb, neprispôsobivá, sú u nej prítomné agresívne a deštruktívne tendencie, má ťažkú poruchu osobnosti v popredí so symptómami antisociálnej poruchy, prejavujúcich sa v ignorovaní práv druhých ľudí, má konfliktogénnu neurotickú povahu, narcisticky orientovanú, je pre ňu príznačné klamanie a práve vystupňovaná antisociálna črta osobnosti obžalovanej v 1. rade má za následok, že obžalovaná v 1. rade ignoruje, nerešpektuje a porušuje práva druhých ľudí a bez výčitiek uspokojuje svoje potreby na ich úkor. Osobnostnú štruktúru obžalovanej v 1. rade dokresľuje aj jej predchádzajúce násilné správanie voči poškodenej, ktorá je jej vlastnou matkou. Prokurátor je taktiež toho názoru, že s ohľadom na 6 doterajších priestupkov prevažne v oblasti dopravy a jednom prípade proti občianskemu spolunažívaniu, súd prvého stupňa nesprávne priznal obžalovanej v 1. rade poľahčujúcu okolnosť v podobe prechádzajúcej bezúhonnosti. Záverom prokurátor vyjadril svoje presvedčenie, že s ohľadom na ním uvádzané okolnosti, znalecky zistenú asociálnu osobnostnú štruktúru, majetkový motív konania by zásadám ukladania trestu stanovených v § 34 Trestného zákona zodpovedala výrazne vyššia výmera trestu ako uložil súd prvého stupňa.

Vo vzťahu k oslobodzujúcemu výroku obžalovanej G. U. odôvodnil prokurátor svoje odvolanie tým, že v danom prípade s poukazom predovšetkým na prepisy vzájomnej telefonickkej komunikácie obžalovanej v 1. a 2. rade v dňoch 10. apríla 2021 a 14. júna až 16. júna 2021, v ktorých obžalované komunikovali o mieste činu, spôsobe vykonania, riešia umiestnenie kamier, pohyb osôb, je v rozpore s vykonaným dokazovaním a logickou interpretáciou komunikácie, záver súdu prvého stupňa, že zo strany obžalovanej v 2. rade sa jednalo len o jej „verbálny súcit s obžalovanou v 1. rade, o snahu podporiť ju bez toho, aby sama obžalovaná takýto skutok pripravovala“, a nie o pomoc podľa § 13 Trestného zákona na spáchanie obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy. Prokurátor v súvislosti s právnou kvalifikáciou skutku obžalovanej v 2. rade ďalej uviedol, že je toho názoru, že pomoc v rámci prípravy zločinu nemusí byť len fyzická, ale môže mať aj charakter psychickej pomoci, ktorá spočíva v utvrdzovaní a radách inej osobe.

Prokurátor z vyššie uvedených dôvodov navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako odvolací súd (ďalej tiež „najvyšší súd“ alebo „odvolací súd“) podľa § 321 ods. 1 písm. d), písm. e) Trestného poriadku zrušil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o treste obžalovanej N. L. a sám jej podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku uložil podľa § 144 ods. 2, § 39 ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. b) Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 20 rokov so zaradením do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom strázenia a zároveň podľa § 321 písm. b), písm. c) Trestného poriadku zrušil rozsudok súdu prvého stupňa v jeho oslobodzujúcej časti obžalovanej G. U. a vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol.

K odvolaniu prokurátora sa vyjadrila prostredníctvom obhajcu JUDr Michala Rampáška obžalovaná v 2. rade, ktorá uviedla, že sa plnej miere stotožňuje s hodnotením dôkazov a právnym záverom súdu prvého stupňa ohľadom jej oslobodenia spod obžaloby a naopak sa nestotožňuje s odôvodnením odvolania prokurátora, ktoré považuje za nepodložené a nemajúce oporu vo vykonanom dokazovaní. Podľa názoru obžalovanej v 2. rade, pozornosti prokurátora ušlo, že podľa skutkovej vety uvedenej v obžalobe, je obžalovaná v 2. rade kladená za vinu iba telefonická komunikácia s obžalovanou v 1. rade, a iba týmto spôsobom, t. j. telefonickou komunikáciou malo podľa obžaloby dôjsť k príprave trestného činu. V žiadnom prípade sa obžalovaná v 2. rade „prípravy trestného činu“ nemala podľa obžaloby dopustiť pri rozhovore so svedkom Y. X., či počas účasti na „údajnom“ napadnutí poškodenej v jej obydli. Zároveň nie je pravda, že by sa obžalovaná v 2. rade od začiatku skutku až po moment oslovenia svedka - agenta J. L. s objednávkou vraždy poškodených obžalovanou v 1. rade podieľala na skutku spolu s obžalovanou v 1. rade, pretože obžalovaná v 2. rade o kontaktovaní najskôr svedka p. X. a neskôr svedka L. nevedela a o tomto konaní obžalovanej v 1. rade sa dozvedela až z vyšetrovacieho spisu. Zároveň podľa názoru obžalovanej v 2. rade od počiatku chýba a úplne absentuje konanie obžalovanej v 2. rade, ktoré by bolo individualizované vo vzťahu k trestnému činu jej kladenému za vinu obžalobou. Taktiež tvrdenie prokurátora, že pomoc obžalovanej v 2. rade na skutku úkladnej vraždy pripravovanej obžalovanou v 1. rade, mala podobu „poskytovania rád a utvrdzovania obžalovanej N. L.“ nemá podľa obžalovanej v 2. rade oporu vo vykonanom dokazovaní a je tendenčné. Obžalovaná v 2. rade ďalej opakovane zdôrazňovala, že ona sama vo veci prípravy úkladnej vraždy „nevykonala žiadnu relevantnú aktivitu“, a ani nemala vedomosť o tom, že obžalovaná v 1. rade požiadala svedka J. L. o vykonanie vraždy poškodených a predtým oslovila svedka Y. X.. S poukazom na publikované rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky z 30. augusta 2017, sp. zn. 8Tdo/514/2017 a publikované v Sbírcce soudních rozhodnutí a stanovisek NS ČR č. 7/2018 pod č. 35, obžalovaná v 2. rade argumentovala, že jej telefonická komunikácia s obžalovanou v 1. rade a uvedená v obžalobe, predstavuje len „verbalizáciu myšlienok“, bez toho, aby mala v úmysle pripravovať trestný čin podľa § 13 Trestného zákona. V podstate na podklade uvedeného obžalovaná v 2. rade navrhla, aby odvolací súd odvolanie prokurátora v časti týkajúcej sa obžalovanej v 2. rade podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

Na vyjadrenie obžalovanej v 2. rade k odvolaniu prokurátora písomne reagovali poškodení prostredníctvom ich splnomocnenca JUDr. Ernesta Botku. Vo svojom vyjadrení uviedli, že poškodení sa zhodujú s právnym názorom prokurátora o vine obžalovanej v 2. rade. Podľa ich názoru z jej strany dochádza k bagatelizácii dôkazov, a taktiež majú za to, že obžalovaná v 2. rade utvrdzovala a nabádala obžalovanú v 1. rade v jej úmysle spáchať voči poškodeným trestný čin úkladnej vraždy. Obžalovaná v 2. rade vo svojom konaní nezostala len v teoretickej rovine alebo v rovine verbálnej, pričom veľmi dobre vedela o tom, že obžalovaná v 1. rade v rámci prípravy trestného činu aj reálne konala v tej podobe, že sa pokúsila v noci vniknúť na nehnuteľnosť, ktorú v tom čase obývali, čo už nie je len nevinná konverzácia a ani iba prejav myšlienky spáchať trestný čin. Úloha obžalovanej v 2. rade pri páchaní skutku nespočívala v materiálnej pomoci, ale obžalovaná v 2. rade pomáhala rozptýliť pochybnosti obžalovanej v 1. rade, dávala jej rady a usmerňovala jej konanie, čo ďaleko prekračuje hranice „verbálneho súcitu“ tak, ako konštatoval súd prvého stupňa, pri oslobodení obžalovanej v 2. rade spod obžaloby. Zaisťovaná telekomunikačná komunikácia medzi obžalovanými taktiež nie je žiadna nevinná komunikácia spočívajúca v nezáväznom rozprávaní o nejakej budúcej skutočnosti, ktorá reálne nikdy ani nenastane a obe obžalované o tom vedeli. Napokon uviedli, že obžalovaná v 2. rade sa dlhodobo angažuje v podpore obžalovanej v 1. rade v spore o rodinný dom v R., o čom svedčí aj priebeh iného skoršieho incidentu medzi obžalovanou v 1. rade a poškodenými, ktorý sa skončil ublížením na zdraví a bol predmetom trestného konania vedeného Okresným riaditeľstvom Policajného zboru pod č. ORP-810/1-VYS-NZ-2020. Poškodení z uvedených dôvodov sú toho názoru, že obžaloba bola na obžalovanú v 2. rade podaná dôvodne a mala by byť za svoje konanie trestnoprávnu zodpovednosť.

Proti rozsudku súdu prvého stupňa podala odvolanie taktiež ihneď po jeho vyhlásení odvolanie aj obžalovaná v 1. rade, a to tak proti výroku o vine, ako aj proti výroku o treste a ako aj konaniu, ktoré vydaniu rozsudku predchádzalo. Dôvody odvolania proti rozsudku súdu prvého stupňa doplnila obžalovaná prostredníctvom obhajcu JUDr. Dušana Kolesára, písomným podaním z 28. júna 2022.

Úvodom odvolania obžalovaná v 1. rade poprela, že by v snahe získať majetkový prospech v presne nezistený deň v druhej polovici roka 2020 oslovila Y. X. s požiadavkou, či by zavraždil jej matku Q. G. a jej manžela. Uvedené sa podľa obžalovanej v 1. rade nezakladá na pravde a nemá ani oporu vo vykonanom dokazovaní. Záver súdu prvého stupňa o majetkovom motíve jej konania ani nemá „oporu v logike vecí“, nakoľko predmetný dom vlastní jej dcéra, s ktorou má obžalovaná v 1. rade dobrý vzťah. Obžalovaná v 1. rade zároveň upriamovala pozornosť odvolacieho súdu na výsluch svedka Y. X. a navádzala odvolací súd, aby si vypočul zvukový záznam z jeho výsluchu, pretože v písomnej zápisnici z hlavného pojednávania nie sú zachytené otázky, na ktoré svedok Y. X. odpovedal a zápisnica nezachytáva celý jeho výsluch a spôsob odpovedí svedka Y. X. na otázky. Z výsluchu tohto svedka podľa obžalovanej v 1. rade vyplynula jeho zjavná rozumová a mentálna zaostalosť, jeho výpoveď sa nezhodovala v otázke jazyka, v ktorom mala prebehnúť komunikácia s výpoveďou svedkyne P. X.. Tento svedok bol liečený v minulosti na psychiatrii ústavnou formou, z čoho obžalovaná v 1. rade vyvodila záver, že svedok Y. X. je nedôveryhodný. Obhajoba má rovnako za nedôveryhodnú aj výpoveď svedkyne P. X., z ktorej výsluchu vyplýva jej rozumová zaostalosť a rozpory s výpoveďou Y. X.. Pokiaľ je obžalovanej v 1. rade kladené za vinu, že „dňa 19.06.2021 oslovila osobu J. L. s požiadavkou vykonania vraždy“, tak uvedené sa podľa obhajoby nezakladá na pravde, a naopak tento svedok - agent J. L. ma obžalovanú v 1. rade podľa jej slov iniciatívne kontaktovať, nabádať, vmanévrovať do situácie, keď sa mu obžalovaná v 1. rade chcela len vypočuť a mal zneužiť jej psychické a citové rozpoloženie. Podľa obhajoby agent mal zasahovať do skutkového deja, snažiť sa u obžalovanej v 1. rade vzbudiť predtým neexistujúce rozhodnutie spáchať trestný čin a z toho dôvodu obžalovaná v 1. rade zastáva názor, že sa jedná o dôkaz získaný v rozpore s Trestným poriadkom. Obžalovaná v 1. rade je taktiež toho názoru, že bola príslušníkmi NAKA zadržaná predčasne, keď so svedkom agentom J. L. nebola dohodnutá na podstatných okolnostiach, napríklad svedok v čase zadržania NAKA nevedel ani ako sa rodičia obžalovanej v 1. rade volajú. V kontexte znaleckých posudkov z oblasti psychiatrie a psychológie, v ktorých sa okrem iného konštatuje, že obžalovaná v 1. rade má tendenciu klamať, respektíve podľa jej slov, si vymýšľať, je potrebné aj interpretovať zaistenú komunikáciu s obžalovanou v 2. rade, keď napríklad v komunikácii sa spomína, že má so sebou „tvrdú latu“, ale žiadna lata nebola zaistená, alebo „bola u susedy na povale“, ale suseda povalu nemá, respektíve obžalovanú v 1. rade na povalu nepustila alebo svedkovi L. tvrdila, že v garáži sú tri drahé motorky, ale v garáži bola v skutočnosti len jedna. Podľa názoru obžalovanej v 1. rade v konaní pred súdom prvého stupňa bolo porušené taktiež právo na obhajobu zásadným spôsobom v dôsledku toho, že neboli vykonané ňou navrhované dôkazy v jej prospech. K porušeniu práva na obhajobu zásadným spôsobom podľa jej názoru taktiež došlo tým, že prokuratúra modifikovala svoje návrhy na vykonanie dokazovania v tom duchu, že najskôr navrhovala vykonať čítanie výpovede svedka z prípravného konania a potom, čo obhajoba navrhla svedka predvolať, prokuratúra uviedla, že nechce čítať zápisnice z výsluchu svedka z prípravného konania, čím malo byť porušené ustanovenie § 2 ods. 10 Trestného poriadku. Záverom svojho odvolania obžalovaná v 1. rade rekapitulovala svoje námietky a opätovne uviedla, že žiadnym dôkazom nemal byť preukázaný majetkový motív jej údajného konania, taktiež nemala vykonať žiaden úkon, ktorý by bolo možné charakterizovať ako prípravu vraždy. Obdobne ako obžalovaná v 2. rade uvádzala, že verbalizácia myšlienok i amorálnych nemôže byť trestná. K jej zadržaniu malo dôjsť po vylákaní agentom a z jej strany nemalo dôjsť k „takému ďalšiemu konaniu, ktoré by bolo nevyhnutné na naplnenie všetkých zákonných znakov skutkovej podstaty obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy“. Konanie obžalovanej v 1. rade nemalo dosiahnuť takú intenzitu, aby bolo bez akýchkoľvek pochybností preukázané, že boli naplnené znaky skutkovej podstaty trestného činu jej kladeného za vinu. Rovnako je presvedčená, že skutková veta rozsudku súdu prvého stupňa bola taktiež, v porovnaní s vymedzením skutku v obžalobe a v uznesení o vznesení obvinenia, zmenená tak, že nie je zachovaná totožnosť skutku. Keďže obžalovaná v 1. rade zastáva názor, že dokazovanie vykonané pred súdom prvého stupňa nepreukazuje jej vinu bez akýchkoľvek pochybností, pokladá odvolaním napadnuté rozhodnutie za nezákonné a arbitrárne. Obžalovaná v 1. rade z vyššie uvedených dôvodov navrhla, aby najvyšší súd ako súd odvolací ju spod obžaloby oslobodil, pretože skutok sa nestal, respektíve nie je trestným činom.

K odvolaniu obžalovanej v 1. rade sa podaním z 29. júla 2022 vyjadril prokurátor, ktorý uviedol, že pokiaľ obžalovaná v 1. rade spochybňuje konanie agenta, ktorý mal konať iniciatívne, tak uvedené je v

rozpore s obrazovo-zvukovým záznamom zo stretnutia obžalovanej v 1. rade so svedkom J. L. dňa 19. júna 2021, z ktorého vyplýva, že obžalovaná v 1. rade sa opakovane a spontánne vracia k usmrteniu poškodených a detailne hovorí o možnom zisku cenností a hotovosti, o ich rozdelení, najvhodnejšom spôsobe usmrtenia a naloženia s telami obetí. Obžalovaná v 1. rade sama taktiež uvádzala, že skutok má spáchať ráno, zobrať si rukavice, korenie, čapicu a rúško, počkať kým poškodený pôjde vyvenčiť psa, preskočiť plot, tresknúť poškodeného po hlave a potom vojsť do domu a zabiť matku. Obžalovaná v 1. rade taktiež sama opakovane agenta spontánne upozorňovala, aby jej dal vopred vedieť, kedy vraždy spácha, aby si vedela na čas skutku zabezpečiť alibi. Zároveň poukázal na nosné prvky judikatúry (R 52/2014, R 2/2017, NS ČR z 13. augusta 2014, sp. zn. 15Tdo/885/2013) k inštitútu agenta. K poukazu obhajoby na rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej tiež „ESLP“) vo veci Veselov a ostatní proti Rusku z 02. októbra 2012, sťažnosť č. 23200/10, č. 24009/07, 556/10, v skratke uviedol, že skutkové okolnosti prejednávaneho prípadu sú diametrálne odlišné, a preto nepoužiteľné. S poukazom na judikatúru ESLP taktiež uviedol, že súladnosť použitia utajených procesných inštitútov (agent, predstieraný prevod) s článkom 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je závislý najmä na zachovaní dvoch podmienok, a to ad 1/ orgány činné v trestnom konaní musia mať k dispozícii konkrétne a objektívne informácie, ktoré preukazujú, že následne obvinené osoby už uskutočnili kroky k spáchaniu trestných činov, za ktoré sú následne stíhané a ad 2/ existencia jasných procesných pravidiel, vrátane schvaľovanie použitia utajených procesných inštitútov justičnými (súdny)mi orgánmi. Podľa názoru prokurátora je mimo rozumnú pochybnosť, že v prejednávanej veci boli obe vyššie uvedené podmienky splnené, keďže trestné stíhanie sa popri inom začalo na podklade výpovede svedka Y. X., ktorý nebol policajným informátorom a príkaz na použitie agenta na odpočúvanie telekomunikačnej prevádzky, vydal sudca pre prípravné konanie. Pokiaľ obžalovaná v 2. rade argumentovala, že neboli zaistené žiadne predmety, najmä tvrdá lata spomínaná v sms správach, tak prokurátor uviedol, že v daných nočných hodinách dňa 15. júna 2021 o 3:25 hod bola obžalovaná sledovaná políciou v noci, na diaľku a za nie najpriaznivejšej viditeľnosti, a keďže sledovanie (počas nočnej obhliadky rodinného domu poškodených nebola obžalovaná aj zadržaná - pozn. odvolacieho súdu) nepreukázalo, že by mala pri sebe aj predmety, respektíve tvrdú latu mimo dôvodnú pochybnosť, došlo zo strany prokuratúry k úprave tzv. skutkovej vety. Zároveň však nie je pravdivé tvrdenie obžalovanej v 1. rade, že nočným policajným sledovaním bola preukázaná absencia predmetov, vrátane tvrdej laty u obžalovanej v 1. rade tempore criminis. Prokurátor z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd odvolanie obžalovanej v 1. rade podľa § 319 Trestného poriadku zamietol.

K vyjadreniu prokurátora k odvolaniu obžalovanej v 1. rade sa obžalovaná v 1. rade a ani jeho obhajca do konania nariadeného verejného zasadnutia najvyššieho súdu, písomne bližšie nevyjadrili.

Prokurátor na verejnom zasadnutí najvyššieho súdu navrhol, aby súd postupom podľa § 321 ods. 1 písm. d), písm. e) Trestného poriadku zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o treste obžalovanej v 1. rade a postupom podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku rozhodol tak, že obžalovanej uloží podľa § 144 ods. 2 s prihliadnutím na § 39 ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. b) Trestného zákona trest odňatia slobody vo výmere 20 rokov, so zaradením na jej výkon do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom strázenia. Pokiaľ sa týka oslobodzujúceho výroku napadnutého rozsudku, prokurátor navrhol tento rozsudok podľa § 321 písm. b), písm. c) Trestného poriadku zrušiť vo vzťahu k obžalovanej v 2. rade a podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vrátiť vec súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znova prejednal a rozhodol.

Poškodení v konečnom návrhu sa súhlasne vyjadrili, že nechcú nič uviesť.

Obhajca obžalovanej v 1. rade a obžalovaná v 1. rade na verejnom zasadnutí navrhli, aby najvyšší súd odvolanie prokurátora podľa § 319 Trestného poriadku zamietol ako nedôvodné a sám podľa § 322 ods. 3 Trestného poriadku rozhodol o oslobodení obžalovanej v 1. rade spod obžaloby, respektíve alternatívne, aby postupoval podľa § 321 ods. 1 písm. a), písm. b), písm. c) Trestného poriadku a vrátil vec súdu prvého stupňa na nové prejednanie a rozhodnutie.

Obhajca obžalovanej v 2. rade a obžalovaná v 2. rade na verejnom zasadnutí navrhli, aby najvyšší súd odvolanie prokurátora podľa § 319 Trestného poriadku ako nedôvodné zamietol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky na základe odvolaní obžalovanej v 1. rade a prokurátora preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť všetkých výrokov napadnutého rozsudku, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo a dospel k záveru, že odvolanie obžalovanej v 1. rade a odvolanie prokurátora vo vzťahu k obžalovanej v 1. rade nie sú dôvodné. Súčasne najvyšší súd dospel k záveru, že odvolanie prokurátora vo vzťahu k obžalovanej v 2. rade dôvodné je.

Pokiaľ ide o preskúmanie správnosti postupu súdu prvého stupňa, ktoré predchádzalo vydaniu odvolaním napadnutých výrokov rozsudku, najvyšší súd nezistil v postupe súdu prvého stupňa chyby, ktoré by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Trestného poriadku.

Konanie, ktoré predchádzalo napadnutému rozsudku netrpí chybami, pre ktoré by bolo bez ďalšieho potrebné zrušenie napadnutého rozsudku a jeho vrátenie súdu prvého stupňa.

Po splnení prieskumnej povinnosti najvyšší súd zistil, že Špecializovaný trestný súd vykonal kontradiktórnym spôsobom všetky potrebné dôkazy v rozsahu nevyhnutnom na objasnenie skutkového stavu veci a tieto vo vzťahu k obžalovanej N. L. správne vyhodnotil tak, ako mu ukladá ustanovenie § 2 ods. 12 Trestného poriadku a dospel ku správnym skutkovým zisteniam i právnym záverom. Špecializovaný trestný súd svoje skutkové zistenia správne oprel čiastočne o výpoveď obžalovanej v 1. rade, o výpoveď poškodenej Q. G., o výpovede svedkov Y. X., P. X., R. L., o výpoved' svedka - agenta J. L., o výpovede poškodeného Y. G., svedkov P. L. st., H. U., T. K. U., P. J., ktoré boli so súhlasom prokurátora a obžalovaných v 1. a 2. rade z prípravného konania prečítané na hlavnom pojednávaní, o znalecké posudky znalcov z odboru psychológie a psychiatrie, prehratím obrazovo-zvukových záznamov vypracované v predmetnej trestnej veci a oboznámením sa s relevantnými listinnými dôkazmi, ktoré sú obsahom spisu, na ktoré v napadnutom rozsudku podrobne poukázal. Tieto v súlade s ustanovením § 168 ods. 1 Trestného poriadku podrobne a vecne správne odôvodnil v napadnutom rozsudku a pritom presvedčivo vysvetlil, o ktoré skutočnosti oprel svoje závery o uznaní obžalovanej N. L. za vinnú z obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. b), písm. d), písm. f) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c), písm. e) Trestného zákona v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1 Trestného zákona. Jeho rozhodnutie je založené na starostlivom vyhodnotení celého dokazovania, a to spôsobom, ako prikazuje ustanovenie § 2 ods. 12 Trestného poriadku. Úvahy a závery súdu prvého stupňa sú v tejto časti založené na zásadách logického konania a uvažovania, sú vecne správne a odvolací súd sa s nimi stotožnil.

Pokiaľ ide o skutkové zistenia, súd prvého stupňa na rozdiel od obžaloby po vykonanom dokazovaní správne upravil skutkovú vetu, nakoľko nebolo v predmetnej trestnej veci preukázané, že by si obžalovaná v 1. rade zadovážovala a prispôbovala prostriedky a nástroje na spáchanie trestného činu. Iba z telefonického hovoru obžalovanej v 1. rade s obžalovanou G. U. nebolo možné jednoznačne ustáliť, či obžalovaná v 1. rade skutočne mala baterku, kliešte a drevenú palicu pri sebe a či si prestrihnutím plotu vytvárala podmienky na spáchanie trestného činu.

Po správnom ustálení skutkových zistení súdom prvého stupňa bolo jednoznačne preukázané, že obžalovaná v 1. rade úmyselne organizovala vraždu svojej matky a jej manžela jej objednaním, a to u svedka Y. X., následne u svedka J. L. a zároveň vytvárala úmyselne podmienky na spáchanie predmetného obzvlášť závažného zločinu v štádiu prípravy. Obžalovaná v 1. rade konala s vopred uváženou pohnútkou usmrtenia oboch poškodených, ktoré sú jej blízkymi osobami, ako aj osobami vyššieho veku. Úmyslom obžalovanej v 1. rade bolo získanie majetkového prospechu. Obžalovaná v 1. rade sama popisovala jednak v komunikácii s obžalovanou v 2. rade a jednak v komunikácii so svedkami Y. X. a J. L. snahu na vytvorenie podmienok k spáchaniu predmetného trestného činu. Agentovi J. L. uviedla, že by skutok vraždy spáchala aj sama, avšak nemala by silu poradiť si s poškodeným Y. G., pretože tento je na svoj vek silným mužom. Skutok by sama fyzicky nezvládla a zároveň si uvedomovala, že v prípade vraždy by bola prvou podozrivou. V komunikácii s obžalovanou v 2. rade sa

vyjadrovala, že sa chcela dostať na pozemok, avšak sa jej toto nepodarilo. Rozhodla sa obrátiť so svojou požiadavkou na agenta J. L..

Príprava na zločin u obžalovanej v 1. rade spočívala v tom, že táto si cieľavedome vytvárala podmienky, ktoré by jej spáchanie skutku do budúcnosti uľahčilo. Motívom konania obžalovanej v 1. rade boli dlhodobé mimoriadne zlé rodinné vzťahy (zo strany obžalovanej v 1. rade silne nenávistné) a jej snaha o faktické získanie rodinného domu, v ktorom bývali poškodení. Obžalovaná v 1. rade konala vedome a zámerne si vytvárala podmienky pre spáchanie tohto trestného činu. Príprava na predmetný trestný čin vyplýva aj zo skutočností, akou prezentovala agentovi J. L. celkovú predstavu priebehu vykonania trestného činu, spôsob jeho vykonania, spôsob delby peňazí a maskovania sa agenta.

Špecializovaný trestný súd po dôsledne vykonanom dokazovaní dospel k správne mu záveru, že obžalovaná v 1. rade svojím konaním naplnila zákonné znaky skutkovej podstaty obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. b), písm. d), písm. f) Trestného zákona s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c), písm. e) Trestného zákona v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1 Trestného zákona.

Vo vzťahu k vzneseným námietkam obhajoby, najvyšší súd zdôrazňuje, že úlohou súdu nie je dať odpoveď na každú vznesenú námietku strany v konaní, ale len na tú, ktorá je pre posúdenie predmetnej veci podstatná, pričom len súd prináleží zhodnotiť, ktorá námietka strany v merite veci je relevantná a ktorá nie. Táto skutočnosť pramení zo zásady „iura novit curia“, teda zo zásady „súd pozná právo“.

Pokiaľ ide o odvolanie obžalovanej v 1. rade, tak toto smeruje okrem iného aj do iného hodnotenia dôkazov, ako ich vyhodnotil súd prvého stupňa. V tejto súvislosti najvyšší súd poukazuje na odôvodnenie napadnutého rozsudku, v ktorom súd prvého stupňa správne vyhodnotil dôkazy jednotlivo a vo vzájomnej súvislosti a svoj záver o uznaní viny obžalovanej v 1. rade dostatočne odôvodnil. Odvolací súd sa so zisteniami a závermi súdu prvého stupňa stotožnil, preto v uvedených smeroch v celom rozsahu odkazuje na písomné odôvodnenie napadnutého rozsudku, pričom hodnotenie jednotlivých dôkazov by bolo len opakovaním záverov súdu prvého stupňa. Špecializovaný trestný súd správne a náležite zistil skutkový stav veci, pričom správne právne posúdil predmetný skutok a taktiež správne sa vysporiadal i s obhajobnými tvrdeniami obžalovanej v 1. rade.

Obžalovaná v 1. rade namietla výsluch svedka Y. X. vykonaný na hlavnom pojednávaní 17. marca 2022 a namietla, že v zápisnici z hlavného pojednávania nie je zachytený celý jeho výsluch, nie sú v zápisnici zapísané otázky, na ktoré odpovedal, spôsob jeho odpovedí na položené otázky v spojení so zvukovým záznamom z jeho výsluchu. Vo vzťahu k tejto námietke obžalovanej v 1. rade, najvyšší súd konštatuje, že nie je opodstatnená. Je síce pravdou, že v zápisnici z hlavného pojednávania zo 17. marca 2022 je zachytená len podstatná časť výsluchu svedka Y. X., pričom prehratím zvukového záznamu z hlavného pojednávania z výsluchu svedka Y. X. zo 17. marca 2022, ktorý tvorí neoddeliteľnú súčasť zápisnice z hlavného pojednávania vyplýva, že výsluch svedka bol vykonaný na hlavnom pojednávaní zákonným spôsobom v súlade s ustanovením § 131 a nasl. Trestného poriadku. Zo zvukového záznamu z výsluchu tohto svedka zo 17. marca 2022 vyplýva, že predseda senátu súdu prvého stupňa zistil jeho totožnosť, jeho pomer k obžalovaným, bol riadne poučený o význame svedeckej výpovede, o práve odoprieť výpoveď, ako aj o zákaze výsluchu, taktiež pred súdom svedok Y. X. zložil prisahu svedka, bol mu následne poskytnutý časový priestor, aby vlastnými slovami pred súdom popísal v uvedenej trestnej veci skutočnosť, ktoré vnímal vlastnými zmyslami a až následne mu boli kladené konkrétne otázky zo strany prokurátora, na ktoré odpovedal a potom bol daný časový priestor obhajcom obžalovaných, ako aj obžalovanej v 1. rade (obžalovaná v 2. rade na hlavnom pojednávaní 17. marca 2022 nebola prítomná), aby kládli svedkovi otázky a svedok Y. X. na tieto otázky odpovedal. Je pravdou, že v zápisnici z hlavného pojednávania zo 17. marca 2022 nie sú uvedené konkrétne otázky prokurátora, prípadne obhajcov, ktoré boli svedkovi kladené s tým, že je zaprotokolovaná len podstatná časť výpovede svedka ako odpovedal na otázky, avšak zo zvukového záznamu z hlavného pojednávania zo 17. marca 2022 je nepochybne zrejmé, kto otázku kladie, aká otázka bola položená, či kladená otázka bola prípustná (teda či neboli stranami na svedka kladené kapciózne alebo sugestívne otázky) a ako obsah odpovedí svedka.

Z vyššie uvedeného pohľadu najvyšší súd považuje výpoveď svedka Y. X. vykonanú na hlavnom pojednávaní dňa 17. marca 2022 za zákonnú a vecne správnu.

K námietke obžalovanej v 1. rade, spočívajúcej v tvrdení, že svedok Y. X. bol liečený na psychiatrii ústavnou formou, že z jeho výsluchu vyplynula zjavná vážna rozumová a mentálna zaostalosť, ktorá odôvodňovala pribratie znalcov z odboru psychológie a psychiatrie za účelom posúdenia jeho vierohodnosti, najvyšší súd konštatuje, že predmetná námietka by bola opodstatnená v prípade, ak by svedok Y. X. bol jediným a rozhodným svedkom v predmetnej trestnej veci. Takýto stav však v danej trestnej veci nie je, pretože výpoveď svedka Y. X. je podporená a v podstatných skutočnostiach korešponduje s výpoveďou svedkyne P. X. a je súčasne podporená záznamami zo sledovania príslušníkmi policajného zboru.

Pokiaľ ide o námietky obžalovanej, smerujúce k spochybneniu konania svedka - agenta, že prekročil svoje kompetencie, svoje úlohy zneužil, cielenými otázkami a tvrdeniami obžalovanú v 1. rade zjavne zmanipuloval, nabádal ju na spáchanie trestného činu, najvyšší súd zistil, že použitie agenta v predmetnom prípade bolo potrebné a jeho konanie zákonné. V tejto súvislosti najvyšší súd zdôrazňuje, že z obrazovo-zvukového záznamu prehrátého na hlavnom pojednávaní zo stretnutia obžalovanej v 1. rade s agentom J. L. dňa 19. júna 2021 vyplýva, že obžalovaná v 1. rade sa opakovane a spontánne vo svojom prejave vracala k usmrteniu svojej matky a jej manžela, sama detailne hovorila o možnom zisku vo forme cennosti a hotovosti, opisovala najvhodnejší spôsob usmrtenia poškodených a rozvíjala predstavu o tom, čo bude potrebné urobiť s ich mŕtvymi telami. Sama obžalovaná N. L. vysvetľovala agentovi, že skutok má ísť urobiť skoro ráno, zobrať si rukavice, čapicu, rúško, čierne korenie, počkať kým poškodený pôjde vyvenčiť psa, potom preskočiť plot, tresknúť ho po hlave, potom vojsť do domu a zabiť jej matku. Obžalovaná pritom viackrát agenta upozornila, aby jej dal vopred vedieť, kedy vraždy spácha, aby si na daný čas vedela zabezpečiť nepriestrelné alibi. Z komunikácie obžalovanej v 1. rade a agentom tiež vyplýva, že hovorila o situácii spreď niekoľkých dní, kedy bola v obci R.. Aj z tejto komunikácie jednoznačne vyplýva, že obžalovaná mala úmysel usmrtiť poškodených. V danom prípade sa bezpochyby nemôže jednať o policajnú provokáciu, nakoľko súdna prax považuje za zákonný taký postup, keď oznamujúca osoba umožní riadne ustanovenému agentovi priamo alebo nepriamo nadviazať kontakt s páchatelom pripravovaného trestného činu. K takémuto procesnému postupu došlo aj v prejednávanej veci, kedy svedok Y. X. sprostredkoval kontakt obžalovanej v 1. rade s agentom J. L.. Súčasne je potrebné poukázať na to, že trestné stíhanie bolo vykonané na základe výpovede svedka Y. X., ktorý nebol policajným informátorom a len sprostredkoval kontakt obžalovanej v 1. rade s agentom. Dňa 11. marca 2021 bol vydaný príkaz sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu na odpočúvanie a záznam telekomunikačnej prevádzky podľa § 115 Trestného poriadku a následne aj príkaz na použitie agenta postupom podľa § 117 Trestného poriadku. V posudzovanej trestnej veci je preto vo svojej podstate možné hovoriť o „učebnicovom“ použití agenta, bez ktorého by nebolo možné predmetný trestný čin objasniť.

Najvyšší súd sa nestotožnil s námietkou obžalovanej N. L., že nebolo preukázané jej zavinenie ako obligatórneho zákonného znaku skutkovej podstaty trestného činu. Naopak je treba konštatovať, že z výsledkov vykonaného dokazovania jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností plynie, že konala v priamom úmysle.

Obžalovaná sa dopustila konania, ktoré spočívalo v úmyselnom organizovaní obzvlášť závažného zločinu, objednávaní na taký zločin a v inom úmyselnom vytváraní podmienok na jeho spáchanie v úmysle iného usmrtiť s vopred uváženou pohnútkou, a taký čin spáchala na chránených - blízkych osobách a osobách vyššieho veku a v úmysle získať majetkový prospech, pričom k pokusu ani dokonaniu obzvlášť závažného zločinu nedošlo.

Najvyšší súd ďalej dospel k záveru, že súd prvého stupňa pri ukladaní druhu a výmeru trestu obžalovanej v 1. rade postupoval v súlade s ustanovením § 34 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona a § 38 Trestného zákona. Súď prvého stupňa pri ukladaní druhu a výmery trestu obžalovanej v 1. rade dôsledne prihliadal na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, príťažujúce okolnosti,

poľahčujúce okolnosti, na osobu páchatelky, jej pomery a možnosti jej nápravy v zmysle § 34 ods. 4 Trestného zákona s prihliadnutím na účel trestu v zmysle § 34 ods. 1 Trestného zákona.

Najvyšší súd považuje za potrebné vysloviť názor, podľa ktorého na okolnosti uvedené v ustanovení § 34 ods. 4 Trestného zákona nie je možné prihliadať mechanicky, ale v kontexte prejednávaneho prípadu je potrebné priradiť im rozumný význam pre potreby naplnenia účelu trestu. V súvislosti s výrokom o treste najvyšší súd považuje za potrebné poukázať na základné pravidlá dôležité pri ukladaní trestu, najmä na ustanovenie § 34 ods. 1 Trestného zákona, ktorý zakotvuje účel trestu, podľa ktorého trest má zabezpečiť ochranu spoločnosti pred páchatelom tým, že mu zabráni v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvorí podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život a súčasne iných odradí od spáchania trestných činov. Trest zároveň vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou. Trest je opatrením štátneho donútenia, ktoré v mene štátu, na základe a v medziach zákona ukladajú v predpísanom konaní na to povolané súdy páchatel'ovi za spáchaný trestný čin. Trest ako právny následok trestného činu môže priamo postihnúť len páchatel'a trestného činu, v čom sa odráža zásada individualizácie trestu. Trest je jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona. Tým je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon na ochranu spoločnosti, jednak pred páchatel'om trestného činu, voči ktorého sa prejavuje prvok represie (zabráneniu trestnej činnosti) a prvok individuálnej prevencie (výchovy k riadnemu životu) a jednak aj voči ďalším členom spoločnosti, potencionálnym páchatel'om, voči ktorým sa prejavuje prvok generálnej prevencie. Ochrana spoločnosti sa pritom uskutočňuje dvoma prvkami, a to prvkom donútenia, teda represiou a prvkom výchovy. Oba prvky sa uplatňujú zásadne súčasne v každom treste, pričom treba mať na zreteli dôležitosť vzájomného pomeru medzi trestnou represiou a prevenciou. Trest musí vyjadrovať tiež morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou. V treste je obsiahnuté aj spoločenské odsúdenie, negatívne ohodnotenie páchatel'a a jeho činu, a to tak právne, ako aj etické.

Pri úvahách o druhu a výmery trestu je nutné aplikovať tiež ustanovenie § 34 ods. 4 Trestného zákona, podľa ktorého pri určovaní druhu trestu a jeho výmery súd prihliadne najmä na spôsob spáchania činu a jeho následok, zavinenie, pohnútku, priťažujúce okolnosti, poľahčujúce okolnosti a na osobu páchatel'a, jeho pomery a možnosť jeho nápravy. Výmerou trestu sa pritom rozumie nielen určenie trestu v rámci trestnej sadzby tam, kde je trest takto kvalifikovaný, ale určenie rôznych modalít alebo obsahu trestov, ak je toto určenie vyhradené súdu. Rozpätie zákonom stanovenej trestnej sadzby umožňuje a zároveň ukladá súdu povinnosť individualizovať ukladaný trest. Súd je povinný vo výmere uloženého trestu zohľadniť všetky okolnosti uvedené v ustanovení § 34 ods. 4, ods. 5 Trestného zákona. Osobu páchatel'a je pritom potrebné hodnotiť vo všetkých súvislostiach a nemožno obísť ani možnosť jeho nápravy. Úsudok o možnosti nápravy páchatel'a si súd vytvára, či už na základe hodnotenia povahy a závažnosti spáchaného trestného činu pri náležitom zhodnotení osoby páchatel'a. Možnosť nápravy páchatel'a konkretizuje jeho osobu vo všetkých zásadných súvislostiach. Primárne ide o stanovenie prognózy budúceho vývoja správania sa páchatel'a na základe objasnenia jeho osobnostných vlastností a ich spojitosti so spáchaným trestným činom, vrátane vplyvu sociálnej mikroštruktúry. Záver súdu o možnosti nápravy páchatel'a musí byť pritom vždy v súlade s ochranou, ktorú súd uloženým trestom poskytuje, záujmom spoločnosti, štátu, občanom pred útokmi páchatel'ov trestných činov a výchovným pôsobením na ostatných členov spoločnosti. Pri ukladaní trestov je nutné vychádzať zo spojenia a vzájomnej vyváženosti dvoch princípov, a to princípu zákonnosti trestu a princípu individualizácie trestu.

Súd prvého stupňa pri ukladaní druhu a výmery trestu obžalovanej N. L. síce nesprávne zistil poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. j) Trestného zákona, že pred spáchaním predmetného trestného činu viedla riadny život, avšak uvedené pochybenie súdu prvého stupňa nemá podstatný význam pri ukladaní trestu, nakoľko v zmysle § 38 ods. 3 Trestného zákona pri prevahe poľahčujúcich okolností nad okolnosťami priťažujúcimi má táto skutočnosť vplyv na hornú hranicu trestnej sadzby trestu odňatia slobody, ktorá je v danom prípade doživotie a žiadnym spôsobom sa nepremietne do úpravy dolnej hranice trestnej sadzby trestu odňatia slobody, ktorá je 25 rokov. Na druhej strane u obžalovanej nebola zistená žiadna priťažujúca okolnosť v zmysle § 37 Trestného zákona.

Špecializovaný trestný súd ukladal obžalovanej trest odňatia slobody podľa ustanovenia § 144 ods. 2

Trestného zákona, pri ktorom zákon ustanovuje trestnú sadzbu trestu odňatia slobody vo výmere 25 rokov až doživotie, avšak s použitím ustanovenia § 39 ods. 2 písm. a) Trestného zákona, podľa ktorého súd môže znížiť trest pod dolnú hranicu trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom aj vtedy, ak odsudzuje páchateľa za prípravu na zločin alebo za pokus trestného činu a ak vzhľadom na povahu a závažnosť prípravy alebo pokusu má súd za to, že použitie trestnej sadzby ustanovenej týmto zákonom by bolo pre páchateľa neprimerane prísne a na ochranu spoločnosti postačuje aj trest kratšieho trvania.

Najvyšší súd v predmetnej trestnej veci dospel k záveru, že trest odňatia slobody uložený obžalovanej N. L. vo výmere 11 rokov zodpovedá všetkým zákonným hľadiskám stanoveným pre jeho ukladanie v zmysle § 34 ods. 1, ods. 4 Trestného zákona a zohľadňuje všetky zistené okolnosti prípadu, konkrétny stupeň závažnosti spáchaného trestného činu i zistené pomery obžalovanej a možnosti jej nápravy z hľadiska účelu trestu, jeho individuálnej i generálnej prevencie, pričom uložený trest odňatia slobody v takto stanovenej výmere je dostatočným vyjadrením i jej morálneho odsúdenia.

Súd prvého stupňa rovnako správne zaradil obžalovanú na výkon trestu odňatia slobody podľa § 48 ods. 3 písm. b) Trestného zákona do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia, nakoľko obžalovaná je páchateľkou obzvlášť závažného zločinu.

Pokiaľ ide o výrok napadnutého rozsudku, ktorým súd prvého stupňa uložil obžalovanej ochranný dohľad v trvaní 2 roky, vzhľadom k tomu, že bola uznaná za vinnú z obzvlášť závažného zločinu, súd prvého stupňa jej správne uložil ochranný dohľad (obligatórne) podľa § 76 ods. 1, § 78 ods. 1 Trestného zákona, ktorého účelom bude po výkone trestu odňatia slobody 2 roky kontrolovať správanie obžalovanej v 1. rade, aby sa nedopúšťala ďalšej trestnej činnosti a viedla riadny život.

V danom prípade nemožno súdu prvého stupňa vytknúť ani uloženie obžalovanej N. L. obmedzenia a povinnosti, ktoré boli uložené v súlade s ustanovením § 77 ods. 1, ods. 2 Trestného zákona s použitím ustanovenia § 51 ods. 3, ods. 4 Trestného zákona, pričom tieto sú riadne konkretizované vo výrokovej časti napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa.

Námietka prokurátora k uloženému trestu obžalovanej v 1. rade spočívala v tom, že trest uložený súdom prvého stupňa je neprimerane mierny. Prokurátor nenamietal použitie ustanovenia § 39 ods. 2 písm. a), ods. 3 písm. b) Trestného zákona, ale mal za to, že vzhľadom na okolnosti prípadu a osobu obžalovanej, je uložený trest odňatia slobody vo výmere 11 rokov neprimerane mierny. Poukázal na viacero kvalifikačných znakov prípadu, teda že ad/ 1 došlo k spáchaniu činu na dvoch osobách, ad/ 2 na blízkych osobách a osobách vyššieho veku a ad/ 3 v tejto veci obžalovaná mala úmysel získať majetkový prospech.

K týmto odvolacím námietkam prokurátora je treba uviesť, že tieto okolnosti boli premietnuté do kvalifikovanej skutkovej podstaty obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy v štádiu prípravy a nie je možné ich opäť zohľadniť pri ukladaní trestu obžalovanej, nakoľko by došlo k ich dvojitému pričítaniu v jej neprospech, čo nie je prípustné. Rovnako nemožno prihliadať ani na skutočnosť, že bez použitia informačno-technických prostriedkov a agenta by obžalovaná s pravdepodobnosťou hraničiacou s istotou svoj plán usmrtiť poškodených zrealizovala, nakoľko táto skutočnosť nebola v konaní preukázaná a existuje len v rovine hypotetickej úvahy.

Z pohľadu okolností prípadu pri určovaní povahy a závažnosti prípravy je potrebné vychádzať najmä z povahy obzvlášť závažného zločinu, ku ktorému príprava smerovala, zo závažnosti použitej formy prípravy, ako bola príprava zorganizovaná, koľko osôb sa na nej zúčastnilo, ako sa príprava priblížila k pokusu alebo k dokončenému obzvlášť závažnému zločinu a aké prostriedky boli zvolené k uskutočneniu zločinu.

Najvyšší súd vo vzťahu k obžalovanej N. L. nezistil dôvody na zrušenie, prípadne zmenu napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa, nepovažoval odvolacie námietky obžalovanej a prokurátora za opodstatnené, a preto rozhodol tak, ako je uvedené v bode I. výroku tohto uznesenia.

Pokiaľ ide o výrok napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa o oslobodení obžalovanej G. U. podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku spod obžaloby prokurátora č. VII/3/Gv/19/21/1000-70 z 13. decembra 2021 pre obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. d) Trestného zákona v štádiu prípravy podľa § 13 ods. 1 Trestného zákona na skutkovom základe ako je uvedený v napadnutom rozsudku súdu prvého stupňa, najvyšší súd konštatuje, že súd prvého stupňa dospel vo vzťahu k obžalovanej v 2. rade k nesprávnym záverom.

Špecializovaný trestný súd vo vzťahu k obžalovanej v 2. rade ustálil, že telefonickú komunikáciu s obžalovanou N. L. nemožno hodnotiť ako návod, respektíve úmyselné organizovanie zločinu v štádiu prípravy podľa § 13 Trestného zákona. Konanie obžalovanej v 2. rade podľa záverov súdu prvého stupňa by sa mohlo posudzovať ako trestný čin, keby išlo o formu účastníctva podľa § 21 ods. 1 písm. a), písm. b) Trestného zákona. Účastníctvo je však možné len na dokonanom trestnom čine alebo jeho pokuse. Súd prvého stupňa zdôraznil, že v žiadnom prípade nie je prípustné účastníctvo v štádiu prípravy podľa § 13 Trestného poriadku.

Najvyšší súd ale zdôrazňuje, že z ustanovenia § 13 ods. 1 Trestného poriadku jednoznačne vyplýva, že pod prípravou na zločin sa rozumie aj konanie, ktoré spočíva v pomoci na úmyselnom organizovaní zločinu, ak nedošlo k pokusu, ani dokonaniu zločinu.

V danej súvislosti treba uviesť, že pomocník na úmyselnom organizovaní zločinu vo svojej podstate úmyselne umožňuje alebo napomáha inému (hlavnému páchatelovi) spáchanie trestného činu, čím mu pomáha alebo ho podporuje, a to ešte pred spáchaním činu. Pomoc v tomto duchu je pritom potrebné rozlišovať na pomoc fyzickú a psychickú (intelektuálnu). Pod fyzickou pomocou je možné chápať napríklad zaobstaranie prostriedkov, odstránenie prekážok, vylákание poškodeného na miesto činu alebo odvoz na miesto činu. Naproti tomu za psychickú pomoc je potrebné považovať napríklad radu, utvrdzovanie páchatel'a v jeho predsavzatí spáchať čin a pod. Charakter pomoci môže mať aj dohoda o vytvorení podmienok k tomu, aby páchatel' mohol svoju trestnú činnosť previesť čo najúčinnšie.

Z vykonaného dokazovania v predmetnej trestnej veci vyplýva, že obžalovaná G. U. mala vedomosť, že koncom roku 2020 bol svedok Ján Beňo oslovený obžalovanou v 1. rade s požiadavkou usmrtiť poškodenú Q. G.. Z prepisov telekomunikačnej prevádzky obžalovanej N. L. s obžalovanou G. U. plynie, že obžalovaná v 2. rade radila a utvrdzovala obžalovanú v 1. rade v jej zámere zavraždiť poškodenú Q. G.. Z týchto dôkazov nepochybne vyplýva, že obžalované počas inkriminovaného obdobia intenzívne spolu komunikovali o mieste činu, o spôsobe jeho vykonania, riešili umiestnenie kamier v oblasti miesta činu, pohyb osôb v okolí miesta činu a pod. Podľa názoru najvyššieho súdu vzájomnú komunikáciu obžalovanej G. U. s obžalovanou N. L. nemožno považovať iba za „nezáväzné reči", ktoré neboli myslené vážne, prípadne, že u obžalovanej v 2. rade malo ísť len o „verbálny súcit" s obžalovanou v 1. rade, ale naopak slovné prejavy obžalovanej U. sa javia ako prejavy výraznej a akcie - spôsobilaj psychologickej podpory N. L. a jej utvrdzovanie v predsavzatí pripravovaný čin reálne vykonať.

Odvolací súd dospel k záveru, že výrok súdu prvého stupňa o oslobodení obžalovanej v 2. rade spod obžaloby prokurátora podľa § 285 písm. b) Trestného poriadku je v rozpore s ustanovením § 2 ods. 12 Trestného poriadku. Podľa tohto ustanovenia orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán. Zákon pritom neustanovuje nijaké pravidlá, pokiaľ ide o mieru dôkazov potrebných na preukázanie určitej skutočnosti, ani váhu jednotlivých dôkazov. Voľné hodnotenie dôkazov je dôsledkom zložitej duševnej činnosti a vytvára sa logickým úsudkom. Orgány činné v trestnom konaní a súd musia vo svojom rozhodnutí zdôvodniť svoje vnútorné presvedčenie. Vnútorné presvedčenie je odôvodnené objektívnymi skutočnosťami a je ich logickým dôsledkom. Možno preto teda preskúmať, či postup pri vytváraní vnútorného presvedčenia bol správny a či vnútorné presvedčenie je dôvodné.

Hodnotenie dôkazov podľa § 2 ods. 12 Trestného poriadku musí súd vykonávať tak, že uváži všetky okolnosti prípadu jednotlivo a v ich súhrnne. Aby mohol dôkaz spoľahlivo zhodnotiť, musí vziať do úvahy aj ostatné dôkazy, posúdiť prípadné rozpory medzi nimi, skúmať, prečo k nim dochádza a len tak môže získať bezpečný základ pre skutkové zistenie a pre záver o vine obvineného (R 30/1966). Obdobne platí aj pre zistenie skutočností odôvodňujúcich oslobodenie spod obžaloby.

Zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadrená v ustanovení § 2 ods. 12 Trestného poriadku však neznamená ľubovôľu. Závery súdov vyplývajúce zo starostlivého uváženia všetkých získaných dôkazov a vykonaných zákonným spôsobom, musia byť založené na logickom úsudku, čo sa pretaví do odôvodnenia rozhodnutí. V zmysle ustanovenia § 168 ods. 1 Trestného poriadku súdy v odôvodnení rozhodnutí stručne uvedú, ktoré skutočnosti vzali za dokázané, o ktoré dôkazy svoje skutkové zistenia opierali a akými úvahami sa spravovali pri hodnotení vykonaných dôkazov. Súd prvého stupňa sa v predmetnej trestnej veci týmito ustanoveniami dôsledne neriadil.

Bude preto úlohou súdu prvého stupňa v naznačenom smere opätovne a dôsledne sa zaoberať vykonanými dôkazmi na hlavnom pojednávaní jednotlivo a vo vzájomnej súvislosti vo vzťahu k obžalovanej G. U., prípadne doplniť dokazovanie v predmetnej trestnej veci (ak vyvstane takáto potreba) a následne opätovne rozhodnúť v merite veci.

Keďže špecializovaný trestný súd sa dôsledne nevysporiadal so všetkými okolnosťami významnými pre rozhodnutie, napadnutým rozsudkom boli porušené ustanovenia Trestného zákona a sú pochybnosti o jeho záveroch vo vzťahu k obžalovanej G. U., najvyšší súd na podklade dôvodne podaného odvolania prokurátorom v tejto časti napadnutý rozsudok zrušil podľa § 321 ods. 1 písm. b), písm. d) Trestného poriadku a podľa § 322 ods. 1 Trestného poriadku vec vrátil súdu prvého stupňa, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal, odstránil vytýkané nedostatky a následne rozhodol vo veci v súlade so stavom veci a zákonom.

Súčasne je potrebné konštatovať, že týmto rozhodnutím najvyššieho súdu sa zrušuje aj výrok, ktorým boli poškodení podľa § 288 ods. 3 Trestného poriadku odkázaní s nárokom na náhradu škody na civilný proces, keďže tento výrok napadnutého rozsudku v zmysle ustanovenia § 288 ods. 3 Trestného poriadku bol obligatórny výrok pre prípad oslobodenia obžalovanej v 2. rade spod obžaloby a zrušením výroku napadnutého rozsudku o oslobodení obžalovanej spod obžaloby stratil tento výrok svoj zákonný podklad.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu opravný prostriedok nie je prípustný.